

AINEVALDKOND TEHNOLOOGIA

Tööõpetus

1. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 1. klassis

- Kujundatakse üldisi õpioskusi: oskust vaadelda, võrrelda, kuulata, küsimustele vastata, täita suulisi lühikorraidusi.
- Õpetatakse töövahendite õiget ja ohutut kasutamist, kujundatakse korraharjumusi, oskust oma tööd lõpule viia.
- Tundides arendatakse tähelepanu, nägemis-, kompimis- ja ruumitaju, mootorikat, kõne mõistmist ja suulist väljendusoskust käelise tegevuse kaudu.
- Kujundatakse oskust eristada objekte ja nende kujutisi kuju, suuruse ja värvuse järgi, tajuda materjale, tunda ja valida töövahendeid töövõttest ja –eesmärgist lähtudes.
- Õpilasi suunatakse märkama ilu enda ümber.
- Ülesandeid täidetakse valdavalt koostegEVuses, eeskujuga ja näidise järgi, omandatud oskuste piires ka suulise korralduse järgi.
- Omandatakse rebimise, lõikamise, liimimise, voolimise töövõtted.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<p><u>Materjalid</u> – paber (valge, värviline, makulatuur), plastiliin, savi, looduslik materjal (tammetõrud, kastanimunad, kõrred), nende äratundmine etaloni ja nimetuse järgi.</p> <p><u>Töövahendid</u> – ümaraotsalised käärid, liimipulk, voolimisalus, naaskel, joonlaud, harilik pliiaats.</p> <p><u>Tööoskused</u> –</p> <ul style="list-style-type: none">• <u>rebimine</u>: paberitükkide ja –ribade rebimine silma järgi (lehesadu, rohulibled);• <u>lõikamine</u>: paberitükkide, -ribade ja narmaste lõikamine silma järgi (marjad, puutüved, vaip, habe);• <u>liimimine</u>: kujundite liimimine, kujundite täiendamine tasapinnaliselt (õunapuu, rahvariideseelik, kolm karu ja nende lauanõud, karpide kaunistamine);	<ul style="list-style-type: none">• Tunneb õpitud kasutatava materjali ära (paber, plastiliin, savi, looduslik materjal jms).• Joonistab šablooni abil kujundeid.• Rebib paberit eesmärgistatult.• Lõikab silma järgi ning kontuuri (sirgjoon) mööda paberitükke ja ribasid.• Liimib paberit.• Voldib paberilehe pooleks ja neljaks ning ruudu diagonaalselt pooleks.• Voolib rullimise, veeretamise ja lamendamise teel lihtsamaid kujundeid ja esemeid.• Oskab hoida korras oma töökoha.

<ul style="list-style-type: none"> • <u>voltimine</u>: nelinurkse paberitüki voltimine pooleks ja neljaks (kaart ja raamat); • <u>voolimine</u>: rullimine, veeretamine ning selle tulemusel saadavad lihtsamad esemed ja kujundid (kakuke, redel, uss); • <u>meisterdamine</u>: looduslikust materjalist lihtsamate esemete valmistamine (seen, päkapikk). 	
--	--

2. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 2. klassis

- Kujundatakse üldisi õpioskusi: oskust vaadelda, võrrelda, kuulata, küsimustele vastata, täita suulisi lühikorraidusi.
- Õpilasele õpetatakse töövahendite õiget ja ohutut kasutamist, kujundatakse korraharjumusi, oskust oma tööd lõpule viia.
- Tundides arendatakse tähelepanu, nägemis-, kompimis- ja ruumitaju, mootorikat, kõne mõistmist ja suulist väljendusoskust käelise tegevuse kaudu.
- Kujundatakse oskust eristada objekte ja nende kujutisi kuju, suuruse ja värvuse järgi, tajuda materjale, tunda ja valida töövahendeid töövõttest ja –eesmärgist lähtudes.
- Õpilasi suunatakse märkama ilu enda ümber.
- Ülesandeid täidetakse valdavalt koostegEVuses, eeskuju ja näidise järgi, omandatud oskuste piires ka suulise korralduse järgi.
- Omandatakse rebimise, lõikamise, liimimise, voolimise töövõtted.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<u>Materjalid</u> – paber, õhuke kartong, villane lõng, õhuke puuvillane riie, plastiliin, savi, looduslik materjal (lehed, kivid, seemned), nende äratundmine välimuse ja nimetuse järgi.	<ul style="list-style-type: none"> • Tunneb ja nimetab õpitud materjale (paber, kartong, plastiliin, savi, riie, lõng, looduslik materjal jms). • Kasutab joonlauda sirgjoone tõmbamiseks (läbi ühe ja kahe punkti).

Töövahendid – ümaraotsalised käärid, liimipulk, voolimisalus, naaskel, joonlaud, harilik pliiats, šabloon.

Tööoskused –

- rebimine: paberi ümardamine ruudu ja ristküliku kujulise paberitüki nurkade ära rebimise teel (õun, seenejalg);
- šablooni kasutamine: lihtsamate esemete jne ja kujundite joonistamine šablooni järgi (vaas, kala, kindlus);
- lõikamine: paberist šablooni järgi joonistatud lihtsamate esemete ja kujundite välja lõikamine; õhukese kartongi lõikamine ette antud sirgjoont mööda; õhukese puuvillase riide lõikamine silma järgi;
- koolutamine: rebitud ja lõigatud kujundite koolutamine pliiatsi ja kääride abil (lilled, kuusk, kaartide ja karpide kaunistused);
- liimimine: paberi liimimine tasapinnaliselt alusmaterjalile; koolutatud paberi liimimine osaliselt (akvaariumitaimed, lilled, habe, kaartide ja karpide kaunistused); lõnga liimimine alusmaterjalile kontuuri järgi; loodusliku materjali liimimine (nukk, dekoratiivtaldrik);
- voltimine: lihtsamate voltimine paberist (märkmik, ümbrik, lehvik);
- voolimine: savi ja plastiliini töötlemine rullimise, veeretamise surumise, venitamise ja pigistamise võtteid kasutades (siil, kaktus, kauss);
- meisterdamine: looduslikust materjalist lihtsamate esemete valmistamine (lehepall, kaunistatud kivid, sajajalgne).

- Teeb voltimise teel lihtsamaid esemeid.
- Joonistab šablooni abil kujundeid, lõikab neid välja, liimib ja täiendab.
- Lõikab õhukest riidet silma järgi.
- Kasutab õpitud voolimisvõtteid (veeretamine, rullimine, lamendamine, venitamine, pigistamine).
- Oskab hoida korras oma töökohta.

3. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 3. klassis

- Kujundatakse iseseisva töö ja enesekontrolli oskus.
- Uued oskused omandatakse peamiselt eeskuju järgi.
- Õpilasi suunatakse ühistegevuses omandatud õpioskusi iseseisvalt rakendama, oma tegevust kontrollima ja kavandama (tegevusega kaasnev ja sellele järgnev kommenteerimine, oma tegevuse planeerimine).
- Omandatakse mõõtmise, märkimise, lõikamise (tükeldamise), ühendamise, viimistlemise oskused.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<p><u>Materjalid</u> - paber, kartong, villane ja puuvillane lõng, erineva paksusega riie, plastiliin, savi, looduslik materjal (sammal, õled, seemned), nahk, taaskasutatavad materjalid, traat, nende äratundmine välimuse ja nimetuse järgi.</p> <p><u>Töövahendid</u> - käärid, liim, voolimisalus, naaskel, joonlaud, jäme nõel, šabloon.</p> <p><u>Tööoskused</u> –</p> <ul style="list-style-type: none">• <u>rebimine</u>: kontuuri järgi paberist lihtsamate kujundite rebimine (apelsin, lumememm);• <u>šablooni kasutamine</u>: õhukese puuvillase riide lõikamine šablooni järgi;• <u>lõikamine</u>: paberist, õhemast kartongist, riidest ja nahast mitmesuguste kujundite lõikamine kääridega; paberisse teravaotsaliste kääridega erikujuliste aukude (aknakaunistus, võrk, lukuauk) lõikamine;• <u>koolutamine</u>: ruumilised paberitööd ja kompositsioonid erineva laiuse ja pikkuse ja värvusega paberiribadest;• <u>soonimine</u>: paksema paberi ja õhema kartongi soonimine jämeda nõelaga voltimise hõlbustamiseks (mapp, karp);	<ul style="list-style-type: none">• Nimetab kasutatud materjalide omadusi: rabe, õhuke, paks, jäme, peenike, pehme, kõva, painduv, tugev (suunamisel).• Valib töövõtteid lähtuvalt materjalist: paberi rebimine, lõikamine ja voltimine, savi voolimine.• Kasutab šablooni.• Kasutab materjali ökonoomselt.• Valmistab voltimise teel lihtsamaid kujundeid.• Mõõdab paberil pikkusi täissentimeetrites.• Lõikab kääridega mitmesuguseid kujundeid paberist, õhemast kartongist ja riidest.• Torkab naaskliga auke.• Teeb lihtsamaid meisterdamistöid jääkmaterjalidest ja looduslikust materjalist.• Hoiab korras oma töökohta, -vahendeid ja -ruumi.• Valmistab tähtpäevalisi ruumikaunistusi.

- liimimine: paberi, kartongi, lõnga, naha ja loodusliku materjali liimimine tasapinnale (maastik, kollaaž, karbist buss) ja osaline liimimine ruumilise efekti saavutamiseks (puuvõra, habe, karbiloomad ja esemed);
- voltimine: ruudu, ristküliku ja ringikujulise paberi voltimine keskkoha leidmiseks; lihtsamate esemete ja figuuride voltimine paberist (paat, kala, konn);
- voolimine: õpitud võtete valimine ja kasutamine (inim- ja loomakujundid, metsaalune metsaelanikega); detailide õige liitmine ja tööde viimistlemine;
- meisterdamine: erinevate materjalide ja töövõtete kombineerimine (näpunukud, nukumööbel, majapidamisjääkidest loomad ja esemed); traadi painutamine (liigendfiguuride detailide ühendamise, lihtsamad kujundid); naha rullimine ja põimimine (hundinuiad, ehted, järjehoidjad); paberskulptuur (kõrghooned);
- modelleerimine: looduslikust materjalist ja makulatuurist vormitööd (sambla- ja õlepallid, lehepärg, lihtsamad looma- linnu- ja inimfiguurid ning lihtsamad seaded).

4. KLASS

Rõhuasetused / eesmärgid 4. klassis

- Kujundatakse iseseisva töö ja enesekontrolli oskus. Uued oskused omandatakse peamiselt eeskuju järgi.
- Õpilasi suunatakse ühistegevuses omandatud õpioskusi iseseisvalt rakendama, oma tegevust kontrollima ja kavandama (tegevusega kaasneva ja sellele järgneva kommenteerimine, oma tegevuse planeerimine).
- Omandatakse mõõtmise, märkimise, lõikamise (tükeldamise), ühendamise, viimistlemise oskused.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<p><u>Materjalid</u> - paber, kartong, villane ja puuvillane lõng, erineva paksusega riie, looduslik materjal (hundinuialehed, taimne materjal), nahk, karusnahk, vineer, taaskasutatavad materjalid, traat, õhuke plekk, nende äratundmine välimuse ja nimetuse järgi.</p> <p><u>Töövahendid</u> - naaskel, naelad, nuga, heegelnõel, nõel, haamer, käärid.</p> <p><u>Tööoskused</u> –</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>õmblemine</u>: nõela niiditamine, sõlme tegemine; eelpiste (kontuuri järgi traageldamine); ühekordne õmblus, käsitsi palistamine (nukutekk); kannaga nõöbi õmblemine (soki- ja kindaloomad); • <u>heegeldamine</u>: alg- ja ahelsilmused (kett, kaardi kaunistused); • <u>naela löömine</u>: kujundite, mustrite ja mosaiikide moodustamine puit- või vineeralusele kontuuri järgi; naela kasutamine pleki augustamiseks; • <u>meisterdamine</u>: erinevate materjalide, töövahendite ja töövõtete valik ning kombineerimine töö eesmärgist lähtudes (raamatu ja vihiku ümbris); maja, erinevate karpide konstrueerimine etteantud pinnalaotuse järgi; lihtsad mänguasjad, kujundid ja konstruktsioonid (raudteejaam); naelte löömise tulemusel saadud kujundite täitmine niidi ja lõngaga; nahast lihtsamate esemete valmistamine (võtmehoidja, järjehoidja, dekoratiivpudel, ehtekarp); konstruktorite kasutamine (lego); • <u>modelleerimine</u>: vormitööd erinevast materjalist (kolmeharuline palmik, nukk, loomad, maketid, tähtpäevalised taimeseaded). 	<ul style="list-style-type: none"> • Teeb punumistöid (palmik, järjehoidja). • Lõikab šablooni abil kartongist ja riidest kujundeid. • Teeb meisterdamistöid erinevatest materjalidest. • Paneb niidi nõelasilmast läbi ja teeb sõlme. • Teeb käsitsi lihtõmblust. • Teeb üleloomispistet. • Õmbleb riidele kannaga nõöpi. • Käsitseb heegelnõela. • Heegeldab alg- ja ahelsilmust. • Käsitseb naasklit, haamrit ja naelu. • Kasutab materjali ökonoomselt. • Kaunistab tähtpäevadeks ruumi. • Hindab oma tööd esteetilisest ja praktilisest küljest.

5. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 5. klassis

- Omandatakse mõõtmise, märkimise, lõikamise (tükeldamise), ühendamise, viimistlemise oskused.
- Kujundatakse iseseisva töö ja enesekontrolli oskus.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none">• mõõtmisvahendid ja sobivad materjalid;• toorikule erinevate märkimisvahenditega mõõtude kandmine;• toorikule märgitud joonte abil detaili väljasaagimine erinevate saagidega;• materjali järeltöötlus viili ja liivapaberiga;• valmiva töö raames puitdetailide erinevate liitmisviiside abil ühendamine;• erinevate puiduliikide tundmaõppimine, kõva ja pehme puidu vahel vahet tegemine;• erinevate saagidega erinevatest puitmaterjalidest kujundite saagimine.	<ul style="list-style-type: none">• Kasutab joonlauda esemete mõõtmisel.• Märgib toorikule punkte, sirgjooni, ristjooni, ringjooni ja kaari.• Jätkab puitliistust etteantud pikkusega detaile.• Saeb jõhvsauga, võnksauga ja elektrilise tikksauga kõverjoonelisi kujundeid.• Viimistleb pinda viili ja lihvpaberiga.• Ühendab puitdetailide liim-, kruvi- ja naelliite abil.• Teab puiduliike (leht- ja okaspuit, kõva ja pehme puit).• Kasutab nurgikut ristjoone tõmbamiseks, kasutab saagimisrenni.• Saeb jõhv- ja võnksauga vineerist kujundeid.

6. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 6. klassis

- Mõistab töö vajalikkust ja suudab iseseisvalt rakendada õpitud oskusi.
- Küsib raskuste puhul abi ja kasutab seda.
- Õpib töö planeerimisel kasutama verbaalseid tööjuhendeid.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • erinevate tapiliidete kasutamine; • töövahendid ja sobivad puitmaterjalid; • suruvahendite kasutamine erinevate tööde puhul; • puurimine, erinevad võimalused puurimisel, ettevalmistav töö enne puurimist; • ohutustehnika; • akudrelli kasutamine; • kasutab viimistlemisel erinevaid puidukaitsevahendeid; • erineva puidu tundma õppimine; • töökoja korrastamine ja materjali ladustamine; • puidu tundmaõppimine näidete abil, detailide ühendamine PVA-liimi abil; • hõövli ettevalmistamine tööks. 	<ul style="list-style-type: none"> • Märgib ja töötleb baaspindu, rist- ja keeltappi. • Kasutab ja nimetab töövahendeid, suruvahendeid (pitskruvi, klamber), käsipuur, puurpink. • Puurib avasid akutrelliga ja puurpingil. • Ühendab puitdetailide liim-, kruvi- ja tappliitega. • Viimistleb valmistatud esemeid: toonib (peitsib), pahteldab, värvib. • Tunneb ära, eristab ja nimetab okaspuust saematerjale (laud, pruss, liist). • Virnastab saematerjali. • Tunneb ja kirjeldab olulisemaid puidurikkeid. • Kasutab puidu liimimisel PVA-liimi ja surukruvisid. • Seadistab hõövli tööks.

7. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 7. klassis

- Mõistab töö vajalikkust ja suudab iseseisvalt rakendada õpitud oskusi.
- Küsib raskuste puhul abi ja kasutab seda.
- Õpib töö planeerimisel kasutama verbaalseid tööjuhendeid.
- Omandab õpitoimingute struktuuri – orienteerub ülesandes, kavandab oma tegevust, teostab selle, kontrollib ja hindab tulemust näidisega võrdlemise teel.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • pildiraamil nurkade saagimine, malliga nurkade mõõtmine; • puidu töötlemine ja kujundamine erinevate töövahenditega; • puidust karbi valmistamine; • puidust alusele erinevate märkimisvahenditega kujundite tekitamine; • puidust detaili läbimõõdu mõõtmine; 	<ul style="list-style-type: none"> • Tunneb ja kasutab töövahendeid: nurgasaag, viilid, mall. • Teab puidu füüsikalisi ja mehaanilisi omadusi. • Tunneb ära, eristab ja nimetab okaspuust saematerjale (laud, pruss, liist). • Jätkab puittoorikust detaile 45` nurga all. • Märgib puittoorikule kõverjoonelise kontuuriga detaile.

<ul style="list-style-type: none"> • erinevate puidust kujundite saagimine tikksaega; • treipingil treimiseks tooriku ettevalmistamine; • treipingil malenupu treimine; • viimistlustööd ja puidudefektidest vabanemine; • pildiraami valmistamine; • puurimine - avade töötlemine; • viimistlustööd - värvimine, peitsimine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Mõõdab detaili läbimõõtu nihikuga. • Märgib ja töötleb rööptappe. • Puurib avasid silinder- ja reguleeritava puuriga. • Saeb kõverjoonelisi kontuure tikksae ja lintsaega. • Kinnitab puittooriku treimiseks treipingi tsentrite vahele ja vajadusel padrunisse. • Treib puidust silindrilisi ja astmelisi detaile. • Kõrvaldab väiksemaid puidurikkeid lihvimisega. • Valmistab profiil-liistust raami, pildiraami, risttapiga eseme. • Töötleb avasid puurimise teel. • Viimistleb valmistatud esemeid: toonib (peitsib), pahteldab ja värvib.
--	---

8. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 8. klassis

- Õpetatakse kasutama kirjalikke juhendeid, skeeme, jooniseid, käsiraamatuid.
- Süvendatakse oskust ise oma tööd kavandada ja kontrollida.
- Rakendatakse eelmistel aastatel omandatud oskusi, suunatakse õpilast õpitu ulatuses valima ja kasutama sobivaid töövahendeid ja omandatud tövõtteid.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none"> • joonestamine, mõõtkava; • tööpinkidel eseme valmistamine; • keeltapi valmistamine, töövahendid; • tabureti valmistamine; • puiduseotiste valmistamine; • puidurikete kõrvaldamine; • lõikepea kasutamine; • treipingil kausi valmistamine; • kasti valmistamine. 	<ul style="list-style-type: none"> • Loeb jooniselt detaili mõõtmeid ja teeb lihtsaid jooniseid. • Saeb detaile puidutöötuspinkidel. • Valmistab keeltappi, puurib tapipesasid. • Valmistab lihtsaid mööbliesemeid (taburet, laud, riiul). • Valmistab ja kasutab puiduseotisi. • Kõrvaldab puidurikkeid korkimisega. • Lõikab ümarpulki lõikepeaga. • Treib detaile tsentrite vahel ja ketastoorikuid kinnituskettal. • Valmistab kastliiteid, dekoratiivtaldrikuid.

1. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 9. klassis

- Tööõpetuse kaudu valmistatakse noorukeid ette iseseisvaks võimetekohaseks tööks ja/või kutseõppeks, õpetatakse ette kujutama oma toimetulekut kodukoha tööturul. Omandatakse oskus töötada pikema perioodi vältel, täites õpitud jõukohaseid ülesandeid.
- Rakendatakse eelmistel aastatel omandatud oskusi, suunatakse õpilast õpitu ulatuses valima ja kasutama sobivaid töövahendeid ja omandatud töövõtteid.
- Süvendatakse oskust ise oma tööd kavandada ja kontrollida.
- Õpitakse kasutama kirjalikke juhendeid, skeeme, jooniseid, käsiraamatuid.
- Arendatakse peenmotoorikat, käsitööoskusi, käelist osavust ja vormitunnetust.
- Toetatakse loovtegevust, isikupära ja julgust oma ideede väljendamisel.
- Arendatakse püsivust alustatu lõpule viimisel.
- Õpitakse analüüsioskust, enda ja kaaslaste töid võrdlema ning vastavalt oma tööd korrigeerima.
- Õpitakse tundma erinevaid keraamika materjale ja tehnikaid ning nende kasutamist praktilises töödes.
- Õpitakse tunnetama oma võimeid, et teada raskuste ja edukuse põhjusi.
- Väärtustatakse enda ja teiste tööd.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<ul style="list-style-type: none">• töö kavandamine ja planeerimine;• tööjoonise abil töö kavandamine ja ettevalmistamine;• eskiisi kasutamine töö kavandamisel;• töö ettevalmistamine sobivaid töövahendeid kasutades;• viimistlemine toonimist, peitsimist või lakkimist kasutades;• puitdetailide ühendamine erinevate liidetega;• erinevate vanade tööde taastamine ja remontimine;• tutvumine erinevate tööpinkidega ja nende kasutamine;• mööbli pisivigade remontimine;• elektriliste tööriistade kasutamine puidutööde juures;	<ul style="list-style-type: none">• Loeb jooniselt detaili mõõtmeid ja teeb lihtsaid jooniseid.• Saeb detaile puidutöötuspinkidel.• Valmistab keeltappi, puurib tapipesasid.• Valmistab lihtsamaid mööbliesemeid (taburet, laud, riiul).• Planeerib puidu töötlemisel oma tegevust ja kontrollib selle tulemusi.• Loeb tööjoonist õpitud teadmiste/oskuste ulatuses.• Mõõdab joonlaua, nihiku ja mõõdulindi abil eseme joonmõõtmed, vajaduse korral tähendab neid lihtsa eskiisi kujul üles.

- tabureti valmistamine.

Keraamika

- tutvumine keraamika materjalide, töövahendite, tehnikate ja ohutusnõuetega;
- töö kavandamine, planeerimine ja tööpinna ettevalmistus;
- modelleerimine ühest savitombust (pisiplastika, õõnesvorm);
- õpetaja abiga savi rullimine ja plaaditehnika;
- saviplaadi rullimine liistude abil ja modelleerimine vormil;
- katsetused erinevate trükitehnikatega (pitsitrükk, materjalitrükk, templitrükk) ja ehte valmistamine;
- esemete viimistlemine (märg- ja kuivviimistlus);
- õõnesvormi (vaas, kruus) valmistamine kleepetehnikas; šablooni kasutamine detailide lõikamisel, erinevad võtted detailide ühendamisel ja kleepimisel õpetajaga koostöös;
- esemete glasuurimine ja glasuurimise erinevad meetodid; eelpõletatud keraamika glasuurimist (pintselglasuuride kasutamine, kastmine, ülevalamine, pritsimine) tehakse osaliselt koostöös õpetajaga.

- Valmistab puidust detaile etteantud mõõtmeid arvesse võttes ja sobivaid puidutöövahendeid kasutades.
- Viimistleb puitsemeid toonimise, värvimise või lakkimisega.
- Ühendab puitdetaile liim-, nael-, kruvi-, polt-, pulk- või tappliitega.
- Remondib, restaureerib või renoveerib lihtsaid mööbliesemeid ja ehituslaudsepa tooteid.
- Tunneb erinevaid pinnatöötlemise ja -viimistlemise mooduseid, põhilisi puidutöötlemispinke ning oskab neil ohutult töötada.
- Teeb mööbli pisiremonti.
- Valmistab juhendi järgi lihtsamaid mööbliesemeid (taburet).

- Teab, mis on keraamika ja tunneb õpitu piires keraamika töövahendeid ning kasutab neid eesmärgipäraselt.
- Kavandab tööd ja õpetaja suunamisel valmistab ette tööpinna.
- Oskab modelleerida pisiplastikas figuuri (inimene, loom), teab pinna kujunduse võtteid templitrükis või kraapetehnikas.
- Oskab valmistada saviplaadist taldriku, kausi või vaagna, kasutades eseme vormimisel mudeli välis- või sisepinda.
- Kasutab eseme dekooris erinevaid trüki- ja maalitehnikaid.
- Teab õpitu piires erinevaid viimistlusvõtteid.
- Õpetaja suunamisel ühendab detaile kleepetehnikas ja viimistleb ühenduskohad.
- Glasuurib keraamilisi esemeid koostöös õpetajaga.

Käsitöö ja kodundus

5. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 5. klassis

- Kujundatakse iseseisva töö ja enesekontrolli oskus. Uued oskused omandatakse peamiselt eeskuju järgi.
- Õpilasi suunatakse ühistegevuses omandatud õpioskusi iseseisvalt rakendama, oma tegevust kontrollima ja kavandama (tegevusega kaasneva ja sellele järgneva kommenteerimine, oma tegevuse planeerimine).
- Omandatakse mõõtmise, märkimise, lõikamise (tükeldamise), ühendamise, viimistlemise oskused.
- Õpilane saab teadmised põhilistest toitainetest ja toiduainetest, tervisliku toitumise põhimõtetest.
- Omandatakse pakendiinfo lugemise põhimõtted
- Omandatakse teadliku ja säästliku tarbimise ning jäätmete sorteerimise põhimõtted.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<p><u>Materjaliõpetus</u> – jämedakoelise riidematerjali (jute/kanvaa) kasutamine; tikkimisniitide (mulinee, iirislõng, puuvillane lõng) äratundmine ning kasutamine; korrutatud villase lõnga, puuvillase, villase ja siidiriide äratundmine.</p> <p><u>Töövahendid</u> - jäme suure silmaga nõel, jämedad erinevatest materjalidest heegelnõelad, vardad; õmblus-, nõöpnõelad, õmblusniit, joonlaud, seep, käärid, õmblusmasin.</p> <p><u>Tööoskused</u> –</p> <ul style="list-style-type: none">• <u>tikkimine</u>: riide lõngade loendamine, niidi kinnitamine töö algul, keskel ja lõpus; eel-, tikk-, vars- ja ahelpiste. Praktiline töö: kott, linik, nõelapadi, padi;• <u>heegeldamine</u>: heegelnõela ja lõnga omavaheline sobitamine, heegelnõela käsitamine, põhisilmuste (alg-, ahel- ja	<p><u>Käsitöös õpilane</u>:</p> <ul style="list-style-type: none">• tikib üherealisi pisteid;• heegeldab alg-, ahel- ja kinnissilmuseid, heegeldab edasi-tagasi ridadena; tunneb heegeldamise ja kudumise õpitud tingimärke;• määrab varraste ja lõnga omavahelist sobivust;• koob parem- ja pahempidiseid silmuseid edasi-tagasi ridadena;• traageldab väljalõigatud detaile;• õmbleb lihtõmblust, ühekordset palistust ja kahekordset palistust;• õmbleb riidele kannaga ja kannata nõöpi;• viimistleb valminud töid (õpetaja abiga).

kinnissilmuste) heegeldamine, tingmärgid; praktiline töö: sall, kott, mänguloomake, pajalapid vms;

- silmuskudumine: varraste ja lõnga omavaheline sobitamine, silmuste loomine; parempidine silmus, tingmärk, ripspinna kudumine, silmuselise ja sõlmelise ääre kudumine, silmuste mahakudumine, kootud eseme viimistlemine; praktiline töö: sall, müts, kott, pajalapid vms.
- õmblemine: puuvillase kanga parema ja pahema poole eristumine; õmblusmasinaga õmblemine; ohutusnõuded õmblusmasinaga töötamisel, sirge õmbluse õmblemine paberil ja riidel (ilma niidita ja niidiga), õmblemise eeltööd: lõigete ääristamine, väljalõikamine, traageldamine, triikimine; õpitavad õmbluste liigid: lihtõmblus, ühe-, kahekordne palistus; kannaga ja kannata nõöbi õmblemine; praktiline töö: padjapüür, kummiga seelik, käsitöötarvikute kott, poekott vms.
- kodundus: Toiduained ja toitained. Tervisliku toitumise põhitõed. Toidupüramiid. Toiduainerühmade üldiseloostus: teravili ja teraviljasaadused, piim ja piimasaadused, aedvili, liha ja lihasaadused, kala ja kalasaadused, munad, toidurasvad. Toiduainete säilitamine. Tarbijainfo (pakendiinfo). Teadlik ja säästlik tarbimine. Energia ja vee säästlik tarbimine. Jäätmete sortimine. Retsept. Mõõdühikud. Töövahendid köögis. Ohutushoid. Toiduainete eeltöötlemine ja külmtöötlemine. Võileivad. Kuumtöötlemata magustoidud. Külmad ja kuumad joogid

Kodunduses õpilane:

- koristab klassiruumi ja oma tuba, valib sobivad koristusvahendid;
- hoiab korras oma kooliriided;
- valmistab lihtsamaid toite, kasutades levinumaid toiduaineid ning kül- ja kuumtöötlemistehnikaid;
- katab laua vastavalt menüüle;
- täidab elementaarseid lauakombeid;
- kaunistab klassiruumi ja oma kodu tähtpäevadeks;
- teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötades;
- suhtub kaaslastesse heatahtlikult ning arvestab teiste arvamust;
- tunneb peamisi toiduaineid ja toitaineid;
- teab tervisliku toitumise põhimõtteid;
- teab säästliku tarbimise ja jäätmete sorteerimise põhimõtteid;
- kasutab mõõtenõusid ja kaalu, loeb retsepti;
- valib töövahendid ja seadmed töö eesmärgi järgi ning kasutab neid ohutusnõudeid arvestades.

6. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 6. klassis

- Mõistab töö vajalikkust ja suudab iseseisvalt rakendada õpitud oskusi.
- Oskab küsida raskuste puhul abi ja kasutab seda.
- Õpib töö planeerimisel kasutama verbaalseid tööjuhendeid.
- Omandab õpitoimingute struktuuri – orienteerub ülesandes, kavandab oma tegevust, teostab selle, kontrollib ja hindab tulemust näidisega võrdlemise teel.
- Õpilane saab süvendatult teadmised põhilistest toitainetest ja toiduainetest, tervisliku toitumise põhimõtetest.
- Oskab menüüst lähtudes lauda katta.
- Oskab valida õiged vahendid ja tehnikad rõivaste ning jalanõude hooldamiseks.
- Omandatakse teadliku ja säästliku tarbimise ning jäätmete sorteerimise põhimõtted.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<p><u>Materjaliõpetus</u> – jämedakoelised riidematerjalid tikkimisniidid (mulinee, iirislõng, puuvillane lõng), puuvillane jäme heegelniit, korrutatud villane lõng, puuvillane riie – äratundmine, nimetamine, valimine kasutamiseks.</p> <p><u>Töövahendid</u> – suure silmaga nõel, heegelnõel (nr 2; 2,5;) sukavardad (nr 3-6) ; õmblus-, nõõpnõelad, sõrmkübar, õmblusniit, mõõdulint, joonlaud, seep, käärid, õmblusmasina kasutamine.</p> <p><u>Tööoskused</u> –</p> <ul style="list-style-type: none">• <u>tikkimine</u>: alusmaterjali valik; aed-, rist-, ja sämpipiste tikkimine; praktiline töö: kott, linik, nõelapadi, padi, pilt vms;• <u>heegeldamine</u>: põhisilmuste (alg-, ahel- ja kinnissilmuste ja sammaste) heegeldamine, heegeldamine lihtsate skeemide järgi, tingmärgid; praktiline töö: sall, kott, mänguloomake, pajalapid vms;	<p><u>Käsitöös õpilane</u>:</p> <ul style="list-style-type: none">• kavandab ja valmistab lihtsaid esemeid;• valib tikkimiseks sobivaid materjale ja töövahendeid;• tikib kaherealisi pisteid;• heegeldab ringselt;• koob ringselt;• koob sokki;• käsitseb õmblusmasinat ja õmbleb sellega;• õmbleb kahekordset palistust ja kahekordset õmblust;• õmbleb peale õmmeldud taskut;• viimistleb erinevates tehnikates töid.

- silmuskudumine: villase lõnga värvikindluse määramine, värvide sobitamine; parem- ja pahempidiste silmuste kudumine (tingmärgid), soki kudumine, soki osade nimetuste teadmine; soonikkoe kudumine, ringselt kudumine, kanna kudumine, silmuste kahandamine, viimistlemine; praktiline töö: sokid.
- õmblemine: õmblusmasina käsitsemine; ohutusnõuete teadmine ja täitmine õmblusmasinaga õmblemisel; õpitavad õmbluste liigid: kahekordne palistus, kahekordne õmblus, peale õmmeldud tasku; praktiline töö: padjapüür, taskutega kott vms.
- kodundus: Kartulite, munade ja makarontoodete keetmine. Toor- ja segasalatid. Külmad kastmed. Pudrud ja teised teraviljatoidud. Isikliku hügieeni nõuded köögis töötades. Toidu ohutus. Nõude pesemine käsitsi ja masinaga, köögi korrashoid. Tööde järjekord toitu valmistades. Tööjaotus rühmas, ühistöö kavandamine. Ühise töö analüüsimine ja hindamine. Lauakombed ning lauakatmise tavad ja erinevad loomingulised võimalused. Lauapesu, -nõud ja -kaunistused. Puhastus- ja korrastustööd. Töövahendid. Rõivaste pesemine käsitsi ja masinaga. Hooldusmärgid. Triikimine. Jalatsite hooldamine.

Kodunduses õpilane:

- hoiab korras ning kaunistab kodu;
- korrastab ja hooldab oma rõivaid;
- valib toiduaineid ja valmistab lihtsamaid toite, kasutades levinumaid toiduaineid ning külm- ja kuumtöötlemistehnikaid;
- katab toidukorra järgi laua, valides ning paigutades lauanõud ja -kaunistused;
- teeb korrastustöid, kasutades sobivaid töövahendeid;
- planeerib rõivaste pesemist;
- teab tervisliku toitumise põhimõtteid;
- käitub toitu serveerides ja lauas olles viisakalt;
- teadvustab hügieenireeglite järgimise vajadust köögis töötades;
- suhtub kaaslastesse heatahtlikult ning arvestab teiste arvamust;
- kasutab mõõtenõusid ja kaalu;
- valib töövahendid ja seadmed töö eesmärgi järgi ning kasutab neid ohutusnõudeid arvestades.

7. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 7. klassis

- Õpilane mõistab töö vajalikkust ja suudab iseseisvalt rakendada õpitud oskusi.
- Oskab küsida raskuste puhul abi ja kasutab seda.
- Õpib töö planeerimisel kasutama verbaalseid tööjuhendeid.
- Kujundatakse tervisliku toitumise harjumust.
- Omandab õpitoimingute struktuuri – orienteerub ülesandes, kavandab oma tegevust, teostab selle, kontrollib ja hindab tulemust näidisega võrdlemise teel.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<p><u>Materjaliõpetus</u> – villane riie, jämedakoeline linane või puuvillane riie, korrutatud peenvillane lõng, jäme puuvillane niit, iirislõng, korrutatud villane lõng (2 eri värvi), puuvillane või villane riie – äratundmine, nimetamine, valimine kasutamiseks.</p> <p><u>Töövahendid</u> – erineva pikkuse ja jämedusega tikkimisnõelte valimine tööks, tikkimisraam, märkimisvahendite (õmbluskriidid, seebiviilud, kopeerpaberid) kasutamine, heegelnõelte (nr 0,5-2) valimine, sukavardad (nr 2-4), mõõdulint, kalka, löikelehed, triikraud, õmblusmasina praktiline kasutamine.</p> <p><u>Tööoskused</u> –</p> <ul style="list-style-type: none">• <u>tikkimine</u>: pinnakattepistete (mähkpiste, rist- ja narmaspiste) tikkimine; praktiline töö: linik, pilt vms;• <u>heegeldamine</u>: materjalide omavaheline sobitamine, heegelskeemide lugemine, äärepitside ja nurkade heegeldamine; praktiline töö: linik, käterätik, äärepits vms;• <u>silmuskudumine</u>: rahvuslikud kindad (äratundmine), kindakirjade lugemine, kahe eri värvi lõngaga kudumine; kinda kudumine, kindaosade tundmine, ringselt kudumine,	<p><u>Käsitöös õpilane</u>:</p> <ul style="list-style-type: none">• kavandab ja valmistab lihtsaid esemeid;• tikib pinnakattepisteid: mähk-, rist-, narmaspiste tikandid;• loeb lihtsamaid heegelskeeme ja koekirju;• heegeldab ääre- ja vahepitse;• koob kinnast;• koob kahe eri värvi lõngaga;• käsitseb õmblusmasinat ja õmbleb sellega;• õmbleb tõmblukk-kinnist;• vahetab katkiläinud tõmblukku;• õmbleb sissevõtteid;• töötleb eseme alläärt;• teeb nõöpauke, õmbleb riidele trukke, haake;• viimistleb ja hooldab valminud töid.

pöidlaava kudumine, silmuste kahandamine, pöidla kudumine, kinnaste viimistlemine; praktiline töö: kindad;

- õmblemine: õmblusmasina käsitsemine; sissevõtete õmblemine, tõmblukk-kinnise õmblemine, lõigete paigutamine riidele, õmblusvarude märkimine, värvli õmblemine, allääre töötlemine, nõõpaukude, trukkide, haakide õmblemine; praktiline töö: padi, seelik, kott vms.
- kodundus: Rõivaste, jalatsite korrastamine. Makro- ja mikrotoitained, nende vajalikkus ning allikad. Lisaained toiduainetes. Toiduainete toitainelise koostise hinnang. Toiduainete säilitamine ja konserveerimine. Kuumtöötlemise viisid. Maitseained ja roogade maitsestamine. Kuumtöödeldud järelroad. Supid. Küpsetised.

Kodunduses õpilane:

- kasutab lihtsamaid võtteid rõivaste korrastamisel;
- kasutab triikrauda ning pesumasinat;
- hooldab jalatseid;
- valmistab iseseisvalt lihtsamaid toite.
- teab toiduainete kuumtöötlemise viise;
- tunneb peamisi maitseaineid ja roogade maitsestamise võimalusi;
- valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi;
- küpsetab taignatooteid.

8. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 8. klassis

- Valmistatakse noorukeid ette iseseisvaks võimetekohaseks tööks ja/või kutseõppeks, õpetatakse ette kujutama oma toimetulekut kodukoha tööturul.
- Omandatakse oskus töötada pikema perioodi vältel, täites õpitud jõukohaseid ülesandeid. Süvendatakse oskust ise oma tööd kavandada ja kontrollida.
- Rakendatakse eelmistel aastatel omandatud oskusi, suunatakse õpilast õpitu ulatuses valima ja kasutama sobivaid töövahendeid ja omandatud töövõtteid.
- Antakse ülevaade rahvuslikest ja piirkondlikest traditsioonidest, kujundatakse valmisolek nende jätkamiseks.
- Tutvustatakse käsitöö- ja kodunduseoskustele toetuvaid elukutseid.
- Õpetatakse kasutama kirjalikke juhendeid, skeeme, jooniseid, käsiraamatuid.
- Süvendatakse teadmisi tervislikust ning tasakaalustatud toitumisest. Õpilane omandab teadmised toitumishäiretest, tasakaalustatud toitumise vajalikkusest.
- Saadakse teadmised toiduainete säilitamisest ja konserveerimisest.

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<p><u>Materjaliõpetus</u> – kangad: õhemad villased, linsed ja puuvillased labasekoelised kangad – äratundmine ja kasutamine.</p> <p>Tikkimismaterjal: peenvillane lõng, mulinee, iiris- või siidniit; segakiust tikkimismaterjalid. Kudumismaterjalid: sünteelõng, villane või puuvillane lõng. Materjalide tundmine, eristamine ja valimine sõltuvalt tehtavast tööst.</p> <p><u>Töövahendid</u> - peenike suure silmaga nõel, heegelnõel (nr 1-1,25), ringvardad, õmblusmasin, aurutriikraud, lõikelehed, kalka.</p> <p><u>Tööoskused</u> –</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>tikkimine</u>: valge tikand, rahvarõivaste tikandid võrdlemine, kirjeldamine, tundmine; pilutamiseks sobivate materjalide tundmine, eeltööd ja lihtpilu tegemine; praktiline töö: linik, käterätik vms; • <u>silmuskudumine</u>: tegumoe, koekirja, materjali ja töövahendite sobitamine; silmuste ülesloomisviiside tundmine; tingmärkide teadmine; koekirjade kudumine, palmik (kahe- ja kolmeharuline), soonik- ja poolpatentkoes kudumine; pitskude; lõngast nõöbi valmistamine ja nõöpaugu kudumine; praktiline töö: kindad, müts, beebi kampsun vms; • <u>heegeldamine</u>: pitsiliste heegelkirjade heegeldamine, skeemi järgi ringselt heegeldamine, silmuste kasvatamine ja kahandamine; heegeldatud esemete hooldamine: pesemine, tärgeldamine, kuivamine, aurutamine, triikimine; praktiline töö: linik, rõivaste kaunistusdetailid vms; • <u>õmblemine</u>: õmblusmasina praktiline kasutamine; õmblusmasina hooldamine: puhastamine, õlitamine; puuvillaste, linaste, villaste ja siidriete omaduste teadmine, nimetamine, hooldamine; kanga parema poole määramine; voldiliigid: ühepoolne volt, vastandvolt, lehvikvolt, nende töötlemine; passede liigid: sirge ja ümar passe, nende töötlemine: mõõdu võtmine, õige suurus numbri leidmine; 	<p><u>Käsitöös õpilane</u>:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kavandab käsitööset, valib selle valmistamiseks sobivad materjalid ja töövahendid; • jälgendab mustreid ja kannab need riidele; • teeb pilutamise eeltöid ja tikib pilutikandit; • heegeldab skeemi järgi; • koob skeemide järgi erinevaid koekirju (palmikut, soonikut, poolpatenti); • valmistab lõngast nõöpi; • käsitseb elektriõmblusmasinat; • õmbleb lihtsamaid volte, sirget passet, kraed; • leiab ja kopeerib lõikeid lõikelehelte; • viimistleb erinevates tehnikates töid; • parandab riideid.

lõigete kopeerimine lõikelehel; praktiline töö: padi, seelik, kott vms;

- kodundus: Makro- ja mikrotoitained, nende vajalikkus ning allikad. Lisaained toiduainetes. Toiduainete toitainelise koostise hinnang. Mitmekülgse ja tasakaalustatud päevamenüü koostamine lähtuvalt toitumissoovitustest. Toiduallergia ja toidutalumatuse. Taimetoitluse ja dieetide mõju organismile. Toitumishäired. Eestlaste toit ajast aega. Toiduainete muutused kuumtöötlemisel, toitainete kadu. Toiduainete riknemise põhjused. Hügieeninõuded toiduainete säilitamise korral. Toidu kaudu levivad haigused. Toiduainete säilitamine ja konserveerimine. Kalaroad. Soojad kastmed. Kergitusained ja taigenatooted. Vormiroad ja vokitoidud. Kodumasinad.

Kodunduses õpilane:

- kasutab otstarbekalt taskuraha;
- juhindub pakendiinfost;
- katab laua olenevalt ürituse eesmärgist;
- valib ja kasutab erinevaid puhastusaineid;
- teab tasakaalustatud toitumise põhimõtteid, toitumishäireid;
- teab toitainete säilitamise põhimõtteid, hügieeninõudeid;
- valmistab toite mitmesugustest algmaterjalidest;
- teab toiduainete kuumtöötlemise viise;
- tunneb peamisi maitseaineid ja roogade maitsestamise võimalusi;
- valmistab retsepti kasutades erinevaid kuumi ja külmi roogi;
- küpsetab taigenatooted ja võrdleb erinevaid kergitusaineid;
- tunneb erinevaid kodumasinaid, oskab võrrelda nende erinevaid parameetreid ja käsitseda neid kasutusjuhendi järgi.

9. KLASS

Rõhuasetused/eesmärgid 9. klassis

- Valmistatakse noorukeid ette iseseisvaks võimetekohaseks tööks ja/või kutseõppeks, õpetatakse ette kujutama oma toimetulekut kodukoha tööturul.
- Omandatakse oskus töötada pikema perioodi vältel, täites õpitud jõukohaseid ülesandeid.
- Süvendatakse oskust ise oma tööd kavandada ja kontrollida.
- Rakendatakse eelmistel aastatel omandatud oskusi, suunatakse õpilast õpitu ulatuses valima ja kasutama sobivaid töövahendeid ja omandatud töövõtteid.
- Antakse ülevaade rahvuslikest ja piirkondlikest traditsioonidest, kujundatakse valmisolek nende jätkamiseks.
- Tutvustatakse käsitööoskustele toetuvaid elukutseid.
- Õpetatakse kasutama kirjalikke juhendeid, skeeme, jooniseid, käsiraamatuid.
- Õpetatakse mitmekülgse ja tasakaalustatud päevamenüü koostamist lähtuvalt toitumissoovitustest.

- Tutvutakse eestlaste toiduga ajast aega, eri rahvaste toitumistraditsioonide ja toiduvalikut mõjutavate teguritega (asukoht, usk jm).

Õppesisu ja -tegevused	Õpitulemused
<p><u>Materjaliõpetus</u> – kangad: linsed ja puuvillased labasekoelised ja muud kangad – äratundmine ja kasutamine; sünteetiliste ja tehiskiudainete omaduste nimetamine ja arvestamine tööde teostamisel, nende töötlemiseärasuste tutvumine; materjalide tundmine, eristamine ja valimine sõltuvalt tehtavast tööst; kangastelgedele sobilikud erinevad materjalid, materjali töötlus.</p> <p><u>Töövahendid</u> - nõöpnõelad, nõelad, niidid, lapitekiks, katteks sobilikud materjalid; käärid, joonlaud, õmblusmasin, aurutriikraud.</p> <p><u>Tööoskused</u> –</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>õmblemine</u>: õmblusmasina praktiline kasutamine, õmblusmasina hooldamine: puhastamine, õlitamine; puuvillaste, linaste, villaste ja mööblikanga omaduste teadmine, nimetamine, hooldamine; kanga parema, pahema poole määramine; lapitöö – erinevad kokkuõmblemise viisid (ruutudest suureks, ribadest kokku, palkmajakolmnurkade ühendamine); tööproovid, neist esemete tegemine (padi, kohvikannu soojendaja, pajalapid vms); praktiline töö: lapitekk kas enda või beebi voodile; • <u>kangakudumine</u>: ajalugu, põhimõtte, kanga moodustamine (lõimelõng, koelõng); kangastelgede osad (niied, kangapoom, istepink, lõimepoom, suga, lõimelõngad, lõimepoom, koelõng, tallalauad; erinevad sidused (labane ja toimne); praktiline töö: vaip; • <u>karjääriõpe</u>: erialad, kus on vajalik käsitööoskus, rahvusliku käsitöö õppimise võimalused, info otsimine internetist, • <u>Kodundus</u>: Eestlaste toit ajast aega. Eri rahvaste toitumistraditsioonid ja toiduvalikut mõjutavad tegurid 	<p><u>Käsitöös õpilane oskab:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • valida tikkimiseks, kudumiseks, heegeldamiseks ja õmblemiseks vajaliku materjali, lisandid, töövahendid ning õige tehnoloogia; • jäljendada mustreid ja kanda neid riidele; • heegeldada skeemi järgi; • kududa kindaid ja sokke; • kududa kirjalist pinda ja lihtsamaid pitsilisi koekirju tingmärkide järgi; • määrata oma riiete suurusnumbri; • õmmelda volange; • võtta lõikelehelts lõike, paigutada lõiked riidele ja lisada õmblusvaru; • õmmelda lihtsamaid esemeid iseseisvalt (sirge seelik, lihtsalõikeline kleit); • kasutada ainealast teabekirjandust; • lugeda ja mõistab valmisriiete etiketti, arvestada sellel esitatavat teavet; • hooldada erinevast materjalist rõivaid; • hooldada õmblusmasinat; • õmmelda lapitekki; • teab kangastelgede osasid, kasutamise põhitõdesid, kududa kangastelgedel; • teab käsitööoskusi eeldavaid elukutseid, rahvusliku käsitöö õppimise võimalusi. <p><u>Kodunduses õpilane:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> • korrastab tuba/korterit; • kasutab ja hooldab köögitehnikat;

(asukoht, usk jm). Toiduainete muutused kuumtöötlemisel, toitainete kadu. Mikroorganismid toidus. Toiduainete riknemise põhjused. Hügieeninõuded toiduainete säilitamise korral. Toidu kaudu levivad haigused. Toiduainete säilitamine ja konserveerimine. Rahvustoidud. Nüüdisaegsed köögiseadmed, nende kasutamine ja hooldus. Olmekeemia. Puhastusvahendid, nende omadused ja ohutus. Suurpuhastus.

- valmistab toitu, järgides seejuures hügieeninõudeid;
- oskab end ja oma peret otstarbekalt majandada;
- oskab rakendada säästlikkuse põhimõtteid.
- teab toiduainete kuumtöötlemise viise;
- tunneb peamisi maitseaineid ja roogade maitsestamise võimalusi;
- küpsetab taignatooteid ja võrdleb erinevaid kergitusaineid;
- tunneb põhilisi korrastustöid ja koristustehnikaid ning oskab materjali omaduste ja määrdumise järgi leida sobiva puhastusvahendi ning -viisi;
- teab puhastusainete pH-taseme ja otstarbe seoseid.